

8 клас

Україна у світі: природа, населення (70 годин, 2 години на тиждень)

Навчальна програма з географії для 6 – 9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 року №804

№ з/п	Тема уроку	Дата	Прим.
	Вступ (2 години)		
1	Вступ. Об'єкти вивчення і методи досліджень фізичної та суспільної географії України. Джерела географічної інформації.		
2	Географічні відомості про територію України в минулому. Сучасні географічні дослідження.		
	РОЗДІЛ І. ГЕОГРАФІЧНА КАРТА ТА РОБОТА З НЕЮ		
	Тема 1. Географічна карта		
3	Географічна карта. Елементи карти, картографічні проекції та види спотворень на географічних картах.		
4	Класифікація карт. Способи зображення географічних об'єктів та явищ на картах.		
5	Зображення України в картографічних творах. Навчальні карти й атласи. Національний атлас України, електронні карти. Картографічні Інтернет-джерела. Геоінформаційні та сучасні навігаційні системи.		
	Тема 2. Топографічні карти		
6	Топографічні карти. Читання та практичне використання топографічних карт. Плани міст, схеми руху транспорту. Дослідження 1. Прокладання маршрутів за топографічною картою та їх обґрунтування.		
7	Визначення напрямків, відстаней та висот за точок за топографічною картою. Практична робота № 1. Визначення напрямків, відстаней, площ, географічних і прямокутних координат, висот точок за топографічною картою.		
8	Узагальнюючий контроль знань з розділів: «Вступ». «Географічна карта та робота з нею».		
	РОЗДІЛ ІІ. ГЕОГРАФІЧНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ		
	Тема 1. Україна на політичній карті Європи і світу		
9	Політична карта світу, її елементи та процес формування. Державний лад: форми правління та адміністративно-територіальний устрій країн. Державний лад в Україні. Геополітика.		

10	Географічне положення (фізико-географічне, економіко-географічне, політико-географічне). Державна територія України. Державні кордони, розміри території, крайні точки, географічні центри країни та Європи. Практична робота № 2. Позначення на контурній карті кордонів і назв сусідніх держав, крайніх точок, географічних центрів України та Європи; визначення координат точок, протяжності території країни в градусах і кілометрах. (Оцінюється).		
	Тема 2. Формування території України . Адміністративно-територіальний устрій України		
11	Територіальні зміни меж України з ХХ ст. Особливості сучасного адміністративно-територіального устрою, його проблеми та шляхи вдосконалення на різних територіальних рівнях. Дослідження 2. Порівняльна оцінка географічного розміщення України з країнами світу.		
	Тема 3. Україна на карті годинних поясів		
12	Міжнародна система відліку часу. Годинні пояси. Місцевий час. Поясний час. Літній час. Особливості регулювання системи відліку часу в країнах світу. Час в Україні. Дослідження 3. Планування маршруту мандрівки країнами світу з визначенням різниці в часі в них порівняно з київським.		
13	Практична робота № 3. Аналіз карти годинних поясів світу. Розв'язування задач на визначення часу.		
14	Узагальнюючий контроль знань з розділу: «Географічний простір України».		
	РОЗДІЛ ІІІ. ПРИРОДНІ УМОВИ І РЕСУРСИ УКРАЇНИ		
	Тема 1. Рельєф, тектонічна і геологічна будова, мінеральні ресурси		
15	Загальні риси рельєфу України. Форми земної поверхні. Простягання низовин, височин, гір, річкових долин. Карта «Фізична поверхня». Практична робота № 4. Встановлення за картами (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічними структурами, рельєфом, геологічною будовою та корисними копалинами у межах України. (Оцінюється.)		
16	Тектонічна будова України. Основні тектонічні структури. Зв'язок рельєфу з тектонічними структурами. Карта «Тектонічна будова».		
17	Геологічна історія Землі. Геологічне літочислення. Геологічні ери. Геологічна будова України. Практична робота № 4. Встановлення за картами (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічними структурами, рельєфом, геологічною будовою та корисними копалинами у		

	межах України (продовження).		
18	Особливості природних умов території України у різні геологічні ери. Дослідження П. Тутковського. Неотектонічні рухи. Вплив геологічної будови та тектоніки на діяльність людини.		
19	Формування рельєфу. Внутрішні та зовнішні рельєфоутворюючі чинники і процеси. Типи рельєфу за походженням. Рельєф і діяльність людини.		
20	Корисні копалини України. Класифікація за використанням, географія, закономірності поширення. Паливні корисні копалини. Діючі та перспективні басейни й райони видобутку вугілля, нафти, газу, «сланцевого газу» торфу, горючих сланців. Практична робота № 4. Встановлення за картами (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічними структурами, рельєфом, геологічною будовою та корисними копалинами у межах України (продовження).		
21	Рудні та нерудні корисні копалини: басейни, райони залягання та видобутку. Мінеральні води та грязі. Проблеми раціонального використання мінеральних ресурсів. Особливості геологічної будови, рельєфу та мінеральних ресурсів своєї місцевості. Практична робота №4. Встановлення за картами (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічними структурами, рельєфом, геологічною будовою та корисними копалинами у межах України (закінчення).		
	Тема 2. Клімат і кліматичні ресурси		
22	Кліматотвірні чинники: (сонячна енергія, циркуляція атмосфери, підстильна поверхня) та їх взаємодія. Розподіл сонячної енергії в атмосфері і на земній поверхні. Властивості повітряних мас, що впливають на територію України. Атмосферні фронти, циклони та антициклони. Кліматичні показники: температура, вологість повітря, опади, коефіцієнт зволоження та їх розподіл в Україні. Річний та сезонний хід кліматичних показників.		
23	Клімат України. Відображення його показників на кліматичній карті. Практична робота № 5. Визначення вологості повітря за заданими показниками.		
24	Практична робота № 6. Встановлення особливостей клімату різних регіонів України за аналізом карт та кліматичних діаграм.		
25	Сезонні погодні умови. Неприятливі погодно-кліматичні явища.		
26	Прогноз погоди. Кліматичні ресурси. Метеорологічна служба. Б.Срезневський - організатор метеослужби в Україні. Прогноз		

	погоди за даними синоптичної карти, народними прикметами. Дослідження 4. Прогнозування погоди народними прикметами та порівняння з прогнозом в інтернет-джерелах.		
27	Узагальнюючий контроль знань з тем: «Рельєф, тектонічна та геологічна будова, мінеральні ресурси». «Клімат і кліматичні ресурси».		
	Тема 3. Води суходолу і водні ресурси		
28	Склад вод суходолу. Поверхневі води. Річки. Будова річкової долини: річище, заплава, тераси, меандри. твердий стік.		
29	Основні річкові басейни та системи. Вплив рельєфу на річки. Характер течії. Падіння, похил річки. Вплив клімату на формування річкової системи. Живлення і режим річок, густота річкової мережі. Річковий стік, витрати води. Практична робота № 7. Позначення на контурній карті назв найбільших річок, озер, водосховищ, каналів, позначення боліт України (початок)		
30	Озера, їх типи; особливості водного режиму. Практична робота № 7. Позначення на контурній карті назв найбільших річок, озер, водосховищ, каналів, позначення боліт України (продовження).		
31	Болота, їх типи і поширення, причини заболочення. Водосховища та канали. Практична робота № 7. Позначення на контурній карті назв найбільших річок, озер, водосховищ, каналів, позначення боліт України (закінчення)		
32	Підземні води. Основні артезіанські басейни України. Водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання та охорони. Води суходолу своєї місцевості.		
	Тема 3. Ґрунти і ґрунтові ресурси		
33	Умови ґрунтоутворення, структура ґрунту, ґрунтові горизонти, родючість. Основні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Дослідження В. Докучаєва. Карта «Ґрунти». Ґрунтові ресурси України. Дослідження 5. Вплив людини на родючість ґрунтів.		
34	Ґрунти своєї місцевості. Зміни ґрунтів в результаті господарської діяльності. Заходи з раціонального використання і охорони ґрунтових ресурсів. Практична робота № 8. Порівняльний аналіз різних типів ґрунтів України. (Оцінюється).		
	Тема 4. Рослинність		
35	Різноманітність рослинності. Закономірності поширення рослинного покриву в Україні. Рослинні угруповання. Червона та Зелена книги України. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Рослинність своєї місцевості.		

	Тема 5. Тваринний світ України		
36	Різноманітність тваринного світу. Закономірності поширення тваринного світу в Україні. Тварини, занесені до Червоної книги України. Вплив людини на тваринний світ. Тваринний світ своєї місцевості. <i>Дослідження 6. Рослини й тварини України, які походять з інших материків і частин Євразії.</i>		
37	<i>Узагальнюючий контроль з тем: «Води суходолу і водні ресурси», «Ґрунти та ґрунтові ресурси», «Рослинність» та тваринний світ України».</i>		
	Тема 7. Ландшафти України		
38	Ландшафт як просторово-цілісна система. Районування природних ландшафтів, їх відображення на картах. Антропогенні ландшафти. Карта «Ландшафти». Дослідження К.Геренчука.		
39	Природні зони України. Зона мішаних і широколистих лісів.		
40	Лісостепова зона України.		
41	Степова зона України. <i>Практична робота № 9. Складання порівняльної характеристики природних зон України (за вибором). (Оцінюється).</i>		
42	Українські Карпати. Географічне положення та головні риси природи.		
43	Гірські ландшафти Карпат. Охорона ландшафтів гірських областей.		
44	Кримські гори, використання та охорона ландшафтів.		
45	Природа Чорного моря, проблеми раціонального використання.		
46	Природа Азовського моря, проблеми раціонального використання. Ландшафти своєї місцевості. <i>Дослідження 7. Ландшафти своєї місцевості, їх освоєння і використання.</i>		
	Тема 8. Природокористування		
47	Використання природно-ресурсного потенціалу України. Основні види забруднень довкілля в Україні. Вплив екологічної ситуації на життєдіяльність населення України. <i>Дослідження 8. Зміни природи своєї місцевості під впливом діяльності людини.</i>		
48	Природно-заповідний фонд України. Національна екологічна мережа. <i>Практична робота № 10. Позначення на контурній карті об'єктів природно-заповідного фонду України.</i>		
49	Моніторинг навколишнього середовища. Основні заходи щодо раціонального використання природних ресурсів та охорони довкілля. Природно-заповідні об'єкти своєї місцевості. Природокористування в умовах сталого розвитку.		

50	<i>Узагальнюючий контроль з тем: «Ландшафти України» та «Природокористування».</i>		
	РОЗДІЛ IV. НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ		
	<i>Тема 1. Демографічні процеси та статеві-віковий склад населення світу та України</i>		
51	Кількість населення в світі та Україні. Чинники, що впливають на кількість населення: природний рух. Зміна кількості населення в світі та Україні. <i>Практична робота № 11. Обчислення показників природного та механічного руху населення в різних регіонах України.(Оцінюється.)</i>		
52	Статеві-віковий склад населення світу й України. Тривалість життя населення. Регіональні відмінності демографічних процесів. Дослідження П.Чубинського. Демографічна політика. <i>Практична робота 12. Аналіз статеві-вікових пірамід України та окремих країн світу.</i>		
53	Механічний рух населення: причини і види міграцій, основні напрямки міграційних потоків у світі та Україні. Міграційна політика держав. Українська діаспора.		
	<i>Тема 2. Розселення</i>		
54	Густота населення. Територіальні відмінності густоти населення у світі й Україні.		
55	Міське і сільське населення. Урбанізація, причини, що її зумовлюють. Міські агломерації. Мегаполіси. Світові міста. Субурбанізація. Хибна урбанізація.		
56	Міське й сільське населення України. Відмінності в рівнях і темпах урбанізації в Україні і світі.		
	<i>Тема 3. Етнічний склад населення</i>		
57	Етноси. Найпоширеніші мовні сім'ї. Однонаціональні та багатонаціональні країни.		
58	Національний склад населення України: особливості та регіональні відмінності. Національні меншини та етнічні групи, основні райони розселення.		
	<i>Тема 4. Релігійний склад населення</i>		
59	Релігія як явище культури. Світові релігії. Регіональні відмінності релігійних вірувань в Україні.		
	<i>Тема 5. Зайнятість населення світі й в Україні</i>		
60	Трудові ресурси. Кількість і якість трудових ресурсів.		
61	Зайнятість населення. Проблеми зайнятості населення.		
62	<i>Узагальнюючий контроль знань з розділу: «Населення України та світу».</i>		
	РОЗДІЛ V. ПРИРОДА ТА НАСЕЛЕННЯ СВОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО РЕГІОНУ		
63	Географічне положення, адміністративно-територіальний		

	устрій, історія формування і розвитку.		
64	Особливості природних умов і ресурсів		
65	Природокористування. Об'єкти природно-заповідного фонду. <i>Екскурсія. Ознайомлення з об'єктами природи своєї місцевості.</i>		
66	Кількість та структура населення. Етнічний склад. Особливості зайнятості населення.		
67	<i>Узагальнюючий контроль знань з розділу: «Природа та населення свого адміністративного регіону».</i>		
68	Узагальнення до курсу		
69	Узагальнення до курсу		
70	Узагальнення до курсу		